

Posudek oponenta rigorózní práce na téma
„Daňová exekuce“
vypracované Mgr. Tomášem Martinákem, DiS.

Hodnocení náročnosti tématu práce

Mgr. Tomáš Martinák, DiS., si jako téma své rigorózní práce tvořící součást státní rigorózní zkoušky na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci zvolil téma „Daňová exekuce“.

Je nutné konstatovat, že téma z oblasti správy daní je nejen v poslední době mezi autory rigorózních prací velmi časté. Důvody pro výběr takového tématu vidím minimálně dva. Tím prvním je význam správy daní v životě každé osoby, tím druhým potřeba vysvětlovat jednotlivé instituty, se kterými se ve správě daní setkáváme a které nejsou dostatečně popsány v odborné právní literatuře.

Autor si vybral téma týkající se daňové exekuce, tedy téma na první pohled relativně úzce zaměřené. Nicméně daňová exekuce a práva a povinnosti subjektů účastných exekuce jsou problematikou velmi širokou, dokonce s přesahy do dalších právních odvětví, a proto se jedná o téma nelehké, multioborové. Každé další kvalitní zpracování se mi jeví jako prospěšné.

Hodnocení splnění cílů práce

Autor si cíle své práce vymezuje v úvodu na str. 7, když chce analyzovat právní úpravu daňové exekuce a upozornit na některé dílčí právní problémy způsobující nejasnost a omyly u daňových dlužníků. Domnívám se, že cíl měl být vymezen přesněji. Analýza nemůže být cílem práce; je totiž metodou zpracování problematiky. Autor si mohl vymezit určité hypotézy, které by se pokusil potvrdit či vyvrátit. Je třeba na problematiku nahlížet neutrálně, nikoliv z pohledu správce daně či daňového dlužníka, jak autor při stanovení cíle (nikoliv však již v dalším textu) činí. Metody zpracování mohly být pregnančnější, autor mohl více rozvést jejich využití.

Autor se problematice, kterou si vymezil (ucelený pohled na komplexní úpravu daňové exekuce), skutečně věnuje a v závěru výsledky své práce shrnuje. Opět však velmi obecně, podobně, jako si stanovil cíle své práce. Přesto se domnívám, že cíle práce byly naplněny.

Hodnocení teoretické části práce

V úvodu práce autor uvádí cíle své práce a naznačuje, čemu se hodlá při psaní věnovat. Již jsem zmínil nepříliš pregnanční cíle práce a vymezené metody zpracování. Na rozdíl od autora se nedomnívám, že je málo literatury; není možné hledat pouze monografie. Bylo by

vhodné uvést základní literaturu (zde komentáře a články). Existence tří (?) judikátů nic nenapovídá o kvalitě právní úpravy. Autor mohl vymezit základní pojmy a případně naznačit rozdíly mezi používanými pojmy daňová exekuce, exekuční řízení, daňové exekuční řízení, vymáhání daní v exekučním řízení apod. To by prospělo jednak orientaci při čtení práce, jednak i samotnému autorovi při volbě nadpisů jednotlivých kapitol.

Následující text se zaměřuje na historii exekucí, bohužel jen obecně, nikoliv konkrétně na daňovou exekuci. Jsou zmíněny exekuce v českém (s malým č) právním řádu. Autor vytváří zajímavý pojem „exekuční právo“ (nadpis kap. 3.1); škoda, že s ním dále nepracoval, alespoň v náznacích. Bylo by totiž zajímavé zjistit, zda exekuční právo existuje, zda je možné jej považovat za samostatné právní odvětví apod.

Ve čtvrté kapitole o vymáhání daní v exekučním řízení kvituji úvahy o předchozí výzvě. Jsou popsány způsoby vymáhání nedoplatků. Příliš nerozumím zmínce o zásadě nemo tenetur se upsum accusare v souvislosti s § 57 odst. 1 písm. b) a c) DŘ. Naopak velmi dobrá je pasáž o omezujících institutech daňového exekučního řízení.

Pátá kapitola o exekučním titulu sklouzává k popisnosti. Domnívám se, že v rigorózní práci by neměl autor pouze odkazovat na budoucí judikaturu, ale měl by sám, když ne přímo navrhnout, tak alespoň naznačovat řešení (str. 44 in fine o jazyku exekučního titulu). Obdobně mi chybí jednoznačné stanovení okamžiku vydání exekučního příkazu (str. 45) v šesté kapitole nazvané daňová exekuce. Ta se vedle nařízení exekuce týká též náležitostí exekučního příkazu a forem daňové exekuce. Provádění exekucí je pak obsahem navazující sedmé kapitoly. Ta je do jisté míry popisná a psaná formou komentáře, jen občas je doplněna praktickými příklady. Osmá a devátá kapitola o dražbách a rozvrhovém řízení snad mohly být propojeny s předchozím textem.

Poslední kapitola vztahující se ke komparaci se slovenskou právní úpravou je poněkud nadbytečná, a pakliže k ní autor přistoupil, mohl provádět skutečnou komparaci přímo v samotném textu práce.

V závěru autor více méně shrnuje obsah předchozího textu a navrhuje sjednocení právní úpravy daňové exekuce v daňovém řádu bez subsidiarity OSŘ (pokud jsem myšlenky autora správně pochopil). Asi se neshodneme na významu judikatury: ta by podle mého názoru neměla nahrazovat text zákona, jen ho vysvětlovat při řešení konkrétní kauzy.

Dle mého názoru je práce zpracována v některých pasážích kvalitně a důkladně, jindy jen popisně a stylem komentáře. Autor mohl nastudovat (nejen vyhledat) více odborné literatury k získání lepšího teoretického zázemí, aby jej propojil se svými dobrými praktickými znalostmi a zkušenostmi s popisovanou problematikou. Předložená práce prezentuje materii v podobě relativně uceleného odborného textu, avšak text znepřehledňují nevhodně zvolené nadpisy kapitol (kterých mohlo být i méně). Vlastní závěry, náměty a kritické připomínky autora mohly být častější a propracovanější. Po posouzení obsahu práce jsem nicméně jako oponent rigorózní práce dospěl k závěru, že **práce splňuje požadavky na obsahové náležitosti rigorózní práce.**

Hodnocení formální úrovně práce

Rigorózní práce má 107 započitatelných normostran, zahrnující v to titulní stránku, odkazy a poznámky zařazené v poznámkách pod čarou na koncích stran, české i cizojazyčné resumé v angličtině vč. klíčových slov, obsah práce a seznamy literatury a zkratk.

Samotný text je členěn na úvod, závěr a dalších deset kapitol, které se obvykle dále vnitřně člení. Uspořádání textu je logické; přehlednosti by prospělo méně kapitol s lepšími tituly. Práce je zpracována ve spisovné češtině dobré úrovně s občasnými chybami v interpunkci. Literatury tuzemské autor vyhledal solidní množství, mám však pochybnosti, zda ji i všechnu nastudoval. Zahraniční literatura absentuje. Nerozumím členění na primární a sekundární zdroje. Jako oponent rigorózní práce mohu (i přes tyto výhrady) konstatovat, že **práce splňuje požadavky na formální náležitosti rigorózní práce.**

Závěr

Je třeba konstatovat, že práce splňuje jak formální, tak obsahové náležitosti rigorózní práce. Po celkovém zvážení je třeba říci, že **práce obsahuje původní výsledky, jde o originální zpracování ucelené části problematiky zvolené specializace, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu této specializace. Rigorózní práci doporučuji k obhajobě, když při obhajobě bude na autorovi, aby se vypořádal s výhradami uvedenými v tomto posudku, správně odpověděl na kladené otázky a přesvědčil, že splňuje podmínky k získání akademického titulu „doktor práv“.**

Náměty pro rozpravu

1. Jak souvisí zásada nemo tenetur se upsum accusare s ustanovením § 57 odst. 1 písm. b) a c) DŘ?
2. Jak zajistí exekutor hotovost v trezoru, jakou formou exekuce?
3. Jaký je rozdíl mezi používanými pojmy daňová exekuce, exekuční řízení, daňové exekuční řízení, vymáhání daní v exekučním řízení, vymáhací řízení?

V Brně dne 17.2.2014

JUDr. Ing. Michal Radvan, Ph.D.

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Katedra finančního práva a národního hospodářství